

ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΣΑΜΠΙΚΑΣ

Αρχάγγελος - Ρόδος

Βρίσκεται στο ανατολικό μέρος της νήσου Ρόδου 32 χιλιόμετρα απ' την πόλη ανάμεσα στην περιοχή Κολύμπια και στο Δήμο Αρχαγγέλου. Ο ναός της Παναγίας Τσαμπίκας Κάτω ανακαινίσθηκε το 1760 απ' το μοναχό Χατζηγεράσιμο. Είναι ναός δωδεκανησιακού τύπου με συνδυασμό σταυροθολίων στην οροφή, μονόχωρος (ένα κλίτος) και στρωμένος με τα παραδοσιακά χοχλάκια. Το ξυλόγλυπτο τέμπλο είναι μεγάλης τέχνης και φαίνεται παλαιότερο του 17ου αιώνα.

Ο ναός πανηγυρίζει στις 8 Σεπτεμβρίου, στο Γενέσιον της Θεοτόκου. Η

μικρή, όμως, εικόνα της Παναγίας Τσαμπίκας που βρέθηκε θαυματουργικά πάνω στο λόφο, εικονίζει την Παναγία Πλατυτέρα.

Η ονομασία Τσαμπίκα, σύμφωνα με την παράδοση, οφείλεται στη λέξη της τοπικής διαλέκτου «τσάμπα» που σημαίνει σπίθα και συνδέεται με τον τρόπο εύρεσης της εικόνας.

Ένας βοσκός καθόταν στη βρύση του Αιμαχιού (ιστορικός τόπος Αρχαγγέλου που βρίσκεται χαμηλά απέναντι από το βουνό), όταν είδε ψηλά στην κορυφή, εκεί που σήμερα βρίσκεται ο μικρός ναός της Παναγίας Τσαμπίκας της Κυράς, κάτι σαν σπίθες (τσάμπες). Όλη η νύχτα πέρασε κοιτάζοντας ο βοσκός να δει αν κινηθεί το φως. Ίσως κάποιος να το κρατούσε. Το φως παρέμενε στην ίδια θέση. Ήρθε και δεύτερη νύχτα και τρίτη νύχτα. Πάλι, στον ίδιο τόπο, το ίδιο φως. Τότε ο βοσκός, περίεργος αλλά και φοβισμένος μήπως

υπήρχαν στο βουνό κακοποιοί, κάλεσε συγχωριανούς του οπλισμένους, ν' ανεβούν να δουν τι συμβαίνει.

Σαν έφτασαν στην κορυφή, παραδόξως, αντικρίζουν μία ασημένια εικόνα της Παναγίας επάνω στο κυπαρίσσι και μπροστά της καντήλι αναμμένο.

Το γεγονός αυτό διαδόθηκε παντού, καθώς και στην Κύπρο, όπου ακούστηκε με πολλή κατάπληξη. Γιατί πράγματι, είχε χαθεί από κάποιο Μοναστήρι μία εικόνα της Παναγίας με το καντήλι. Επίτροποι από την Κύπρο, ήρθαν στον Αρχάγγελο και αναγνώρισαν την εικόνα. Παίρνοντάς την, επέστρεψαν στην πατρίδα. Η εικόνα, όμως, πάλι έφευγε απ' το θρόνο της κι ερχόταν στην κορυφή του βουνού.

Λυπημένοι οι φίλοι Κύπριοι ήρθαν πάλι και πήραν την εικόνα. Για να βεβαιωθούν και οι δύο πλευρές πως πρόκειται για την ίδια εικόνα, έκαψαν λίγο το ξύλο της από πίσω για να τη σημαδέψουν (το σημάδι αυτό σώζεται ως σήμερα). Και τρίτη φορά η εικόνα επέστρεψε φέγγοντας στην κορυφή του βουνού. Τότε, η αδελφότητα έχτισε ναύδριο και οντάδες σ' εκείνο το σημείο αφιερωμένο στην Παναγία Τσαμπίκα την Κυρά.

Για λόγους ασφαλείας, η θαυματουργή εικόνα βρίσκεται στην Παναγία Τσαμπίκα Κάτω. Πάνω στο λόφο τη Γ' Κυριακή των Ησπείρων, της Σταυροπροσκυνήσεως, γίνεται μεγάλο πανηγύρι και πανροδιακό προσκύνημα, ίσως γιατί η άνοδος εκεί ψηλά θυμίζει τον Γολγοθά του Κυρίου μας.

Πολλά είναι τα θαύματα της Παναγίας. Πιο πολύ, όμως, οι άτεκνες γυναίκες είναι εκείνες που παρακαλούν την Θεοτόκο να τους χαρίσει παιδί και τάζουν είτε να βαφτίσουν το παιδί τους εκεί, είτε να του δώσουν το όνομα Τσαμπίκος ή Τσαμπίκα. Έτσι στη Ρόδο ακούγεται πάρα πολύ αυτό το όνομα. Έχουμε και περιπτώσεις αλλοδαπών που έχουν δώσει αυτό το όνομα στα παιδιά τους.

Ένα από τα παλαιότερα θαύματα της Παναγίας Τσαμπίκας είναι και αυτό που συνδέεται με τα μεγάλα κτήματα γύρω από το Μοναστήρι. Αυτά τα κτήματα ανήκαν σ' έναν Τούρκο Πασά, του οποίου η γυ-

ναίκα δεν τεκνοποιούσε. Εκείνη μαθαίνοντας για την Παναγία, προσευχήθηκε κι έφαγε το φυτιλάκι που έκαιγε στο καντήλι της εικόνας της. Έγινε το θαύμα κι έμεινε έγκυος. Ο Τούρκος δεν μπορούσε να πιστέψει πως το παιδί ήταν δικό του. Ούτε πίστευε πως επρόκειτο για θαύμα. Όταν όμως γεννήθηκε το μωρό, κρατούσε στη μικρή κούφτα του το φυτιλάκι του καντηλιού. Έτσι, ο Τούρκος Πασάς δώρισε στην Εκκλησία όλα αυτά τα κτήματα που βρίσκονται γύρω απ' το ναό.

Ἀπολυτίκιον Παναγίας Τσαμπίκας Ἦχος γ'. Θεῆας Πίστewς

(σύνθεση Μητροπολίτου Ρόδου κ.κ. Κυρίλλου)

Κρήνη ἔχουσα, τῶν δωρεῶν σου, τήν Εἰκόνα σου, ἡ νῆσος
Ρόδος, Θεοτόκε Τσαμπίκα γεραίρε σε, καί καυχωμένη ἐνθέ-
ως σοῖς θαύμασι, τόν ἀσπασμόν τοῦ Ἀγγέλου προσάδει σοί,
Χαῖρε κρᾶζουσα, Παρθένε Θεοχαρίτωτε, λαοῦ τοῦ Χριστω-
νύμου τό διάσωμα.

Ιερά Μονή Παναγίας Τσαμπίκας

Μικρό Σχόλιο

Προτού οι Έλληνες αγκαλιάσουν το Ευαγγέλιο του Αναστημένου Χριστού, προτού γνωρίσουν την Αλήθεια προσκυνούσαν τα είδωλα, τους Δώδεκα Θεούς του Ολύμπου που ήταν πλάσματα της φαντασίας. Στην περιοχή της Παναγίας Τσαμπίκας Κάτω βρέθηκε κάποια επιγραφή, αφιέρωμα στη θεά Άρτεμη των δασών.

Ποιος, όμως, άνθρωπος όταν βρει το οξυγόνο θα προτιμήσει τη δυσωδία της αιθάλης; Ποιος, ανακαλύπτοντας το ηλεκτρικό φως, θα κρατήσει τη λάμπα πετρελαίου; Ποιος, όταν αντικρίσει το φως του ηλίου, θα κρατήσει κερί για να βλέπει;

Γνωρίζοντας τον Χριστό, ποιος θα προτιμήσει τα είδωλα; Γνωρίζοντας τη Φοβερά Προστασία της Παναγίας, ποιος θα παραμείνει στο ανύπαρκτο πρόσωπο της Αρτέμιδος;

Πλήθος πονεμένων ανθρώπων καταφθάνουν στο ναό της Θεοτόκου αλλά και σε κάθε ορθόδοξο ναό, να εναποθέσουν το βάρος τους. Καταφθάνουν και για να ευχαριστήσουν για τα δώρα της. Γιατί η Εκκλησία είναι το πνευματικό πλοίο, η ναύς που ταξιδεύει προς τα εκεί που ανατέλλει ο Ήλιος της Δικαιοσύνης, ο Χριστός.

Καπετάνιος, ο Χριστός

Συνταξιδιώτης, ο Χριστός

Τέρμα, ο Χριστός

Άλλοι Τον πιστεύουν. Άλλοι όχι (χωρίς, βέβαια, να έχουν περισσότερες αποδείξεις απ' αυτούς που πιστεύουν). Όπως και να έχει, είμαστε όλοι αδέρφια.

***Καλώς ήλθατε. λοιπόν. στην αγκαλιά
της Παναγίας Τσαμπίκας***

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΡΟΔΟΥ

ΕΝΟΡΙΑ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ & ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΤΣΑΜΠΙΚΑΣ

ΤΗΛ.: 22440 22340